ARISTOFAN

ADUNAREA FEMEILOR

THALIA

ARISTOFAN
ADUNAREA
FEMEILOR
Traducere şi note de
Alexandru Miran
Editura Univers şi
Teatrul Naţional I.L. Caragiale Bucureşti – 1974
Personajele
(în ordinea intrării pe scenă)
Praxagora
Câteva femei din „conjuraţia” Praxagorei
Corul femeilor
Blepyros, soţul Praxagorei
Vecinul lui Blepyros, cetăţeanul sceptic
Chremes, cetăţeanul entuziast
Femeia crainic
O fată
Întâia bătrână
A doua bătrână
A treia bătrână
Un tânăr
Servitoarea Praxagorei
Persoane mute: sclave, sclavi, flautişti

Acţiunea se petrece la Atena.
La Atena: două case despărţite de o stradă îngustă. În fund o piaţă. E noapte, spre dimineaţă. Praxagora iese din casa din dreapta, îmbrăcată bărbăteşte, cu o bâtă într-o mână şi cu o lampă aprinsă în cealaltă. Face semne cu lampa, apoi începe pe un ton voit declamator:

PRAXAGORA
„O, lampa migălită, cu ochiul arzător, găselniţa preascumpa a unor meşteri mari, vom povesti izvodul şi destinul tău: tu te-ai ivit din truda olarului cu roata iar narile-ţi împart lumină ca un soare...”, trimite semnele ştiute cu văpaia ta!
Ne arătăm doar ţie, care ne stai în preajmă, când

încercam tertipurile Afroditei în odăiţa noastră şi ochiul tău domneşte când trupurile noastrese-ncovoaie; nimeni din case nu te-alunga.

Numai sclipirea ta ajunge-n unghiurile coapselor, ascunse, şi părul înflorit acolo-l pârjoleşte.

Când noi, tiptil, deschidem beciurile pline de roade şi de vinul lui Bacchos, tu ne-ajuţi şi stând de partea noastră nu sufli un cuvânt vecinilor.

De-aceea îţi împărtăşim acum urzeala noastră, tot ce-au hotărât de Ziua Umbrelelor de Soare prietenele mele.

(priveşte împrejur)

Uitucele, niciuna încă n-a sosit aici!

Şi zorile-s aproape.

În curând se va deschide Adunarea.

Trebuie să prindem locuri, cele pe care mai demult Phyromachos le denumise hetaire, – mai ţineţi minte? – să ne-aşternem mădularele acolo-n mare taină!

Ce s-o fi-ntâmplat?

N-au izbutit să-şi pună bărbi de împrumut, aşa cum trebuia?

Le-a fost atât de greu să şterpelească hainele bărbaţilor?

Hait, o lumină văd că se îndreapta-ncoace.

Păzea, să mă retrag oleacă, nu cumva să fie tocmai un bărbat ce-naintează!

(se ascunde. Prin dreaptă intră pe furiş o femeie, urmată de mai multe altele, la fel de prudente. Toate ţin în mâini bate, încălţăminte greoaie, straie bărbăteşti şi bărbi false. Se aude strigăt de cocos.)

ÎNTÂIA FEMEIE (celor ce o urmează)

E vremea să purcedem!

Iată, crainicul a trâmbiţat a doua oară: cucurigu!

PRAXAGORA

(aparte)

Iar eu pe voi v-am aşteptat şi-am stat de veghe o noapte-ntreagă.

(se apropie de casa vecinei.)

Hai, să-mi chem afar’ vecina, bătând uşor la poartă,

să nici nu bănuiască bărbatul ei.

A DOUA FEMEIE

(iese pe furiş din casa purtând în braţe aceleaşi elemente de costum ca şi celelalte)

Să ştii c-am auzit bătaia subţire-a degetelor tale; tocmai mă-ncaltam.

Nici gând să dorm pentru că soţul, scumpa mea, – bărbatul meu este luntraş din Salamina – a tras la vâsle toată noaptea-n pat cu mine şi numai adineauri am izbutit să-i fur această mantie.

(sosesc alte femei.)

PRAXAGORA

Soseşte Cleinarete, le văd şi pe Sostrate şi pe Philainete.

De ce nu vă grăbiţi?

Căci Glyke s-a jurat că ultima venită ne va cinsti cu trei căldări de vin şi-o bănicioara de… naut.

A DOUA FEMEIE

O vezi pe Melistiche a lui Smikythion zorind în ghete bărbăteşti?

Doar ea se pare că a plecat în tihnă de lângă soţul ei.

ÎNTÂIA FEMEIE

Pe-a cârciumarului o vezi, pe Geusistrate, ţinând o faclă-n mâna dreaptă?

PRAXAGORA

Iată-le, a lui Philodoretos şi-a lui Chairetados se-apropie şi ele şi altele, o droaie, tot ce se afla în cetate mai de soi.

A TREIA FEMEIE

O, scumpa mea, ce greu mi-a fost să mă strecor şi-apoi să fug!

Bărbatu-meu s-a ghiftuit aseară cu scrumbii şi toată noaptea a tuşit.

PRAXAGORA

Staţi jos acum, de vreme ce v-aţi adunat.

Vreau să mă-ncredinţez: aţi dus la împlinire ce-am hotărât de Ziua Umbrelelor de Soare?

ÎNTÂIA FEMEIE Eu da!

În primul rând ca pe la subţiori sunt mai stufoasă ca un crâng, precum ne-am înţeles.

Apoi, ca-ndata ce bărbatul meu pleca în Agora, ungându-mi cu ulei tot trupul, stăm la soare toată ziua ca să mă-nnegresc.

A DOUA FEMEIE

La fel şi eu.

În primul rând am aruncat din casa briciul, să ajung păroasă peste tot, şi-ntru nimic să nu mai semăn a femeie.

PRAXAGORA

Aveţi şi bărbile, precum ne-am învoit s-avem cu toate când va fi să ne-ntâlnim?

ÎNTÂIA FEMEIE

(arătând barba falsă pe care o ţinea în mână)

Da, pe Hecate, barba mea e minunată!

A DOUA FEMEIE (la fel)

A mea o-ntrece lesne pe-a lui Epicrates.

PRAXAGORA

(celorlalte)

Dar voi ce ziceţi?

ÎNTÂIA FEMEIE

Zic şi ele da, fac semn din cap.

PRAXAGORA

(examinându-le)

Bun, celelalte văd că le-aţi îndeplinit: aveţi ciomege, încălţări laconiene şi straie bărbăteşti, aşa cum ne-am vorbit.

ÎNTÂIA FEMEIE

Cât mă priveşte, uite bâta lui Lamias, pe care i-am furat-o în timp ce moţăia.

PRAXAGORA

O bata-n care se propteşte pretutindeni şi trage vânturi.

A DOUA FEMEIE

Da, pe Zeus cel salvator, ca insul ar fi vrednic, îmbrăcat în pielea miţoasă a lui Argos Atoatevăzătorul, mai abitir ca orişicine să îndrume poporul la păşune.

PRAXAGORA

Hai, să hotărâm ce ne rămâne de făcut, cât încă stelele mai pâlpâie pe cer, căci Adunarea unde neam pregătit să mergem se întruneste-n zori.

ÎNTÂIA FEMEIE

Pe Zeus, mai trebuie să apucăm şi locuri, lângă tribună, faţă-n faţă cu pritanii.

A DOUA FEMEIE (arătând un coşuleţ de lucru)

Jur tot pe Zeus, priviţi ce am adus, să am de scărmănat, până se umple Adunarea.

PRAXAGORA Până se umple, zăpăcito?

A DOUA FEMEIE Pe Artemis aşa voi face.

Poate crezi c-am să aud mai rău în timp ce scarmăn lana?

Copiii mei sunt goi.

PRAXAGORA

În timp ce scarmăna, uitaţi-vă!

Să nu cumva să laşi o părticică din trupul tău s-o vadă cei întruniţi acolo.

Atât ar trebui, ca una dintre noi, în plină Adunare, zvârlind în sus piciorul, dintr-o răsucire, să şi-l arate pe... Phormisios!

Dar, dacă ne vor afla pe locuri, şezând, nu vor băga de seamă că ne-ascundem sub aceste haine, iar când vom legăna şi barbile-agatate, niciunul nu va crede că nu suntem bărbaţi.

Agyrrhios, umblând cu barba lui Pronomos, i-a amăgit pe toţi.

Dar ştiţi, el astăzi tine, dregătorie mare în Cetatea noastră.

(jura solemn.)

Jur, tocmai de aceea, pe ziua care vine, să încercăm aceasta culme a-ndrăznelii: să punem stăpânire pe treburile ţării şi să-ndreptam Cetatea, deoarece acum nu mai pluteşte nici cu pânze nici cu vâsle!

ÎNTÂIA FEMEIE

(cu ton emfatic, de tragedie)

„Cum va grăi norodului sărmana ceata cu suflet de femeie?”

PRAXAGORA O, cât de minunat!

Mi s-a vorbit că junii care se bătaie mai mult sunt oratorii cei mai iscusiţi.

Norocul nostru!

Asta-i chiar partea noastră tare.

ÎNTÂIA FEMEIE

O fi, dar e cumplită şi neobişnuinţa.

PRAXAGORA

Noi tocmai pentru asta ne-am întrunit aici, să pregătim ce vom avea de spus acolo.

Hai, potriveşte-ţi barbă!

La fel şi celelalte, care s-au pregătit să ţină cuvântări!

(femeile îşi potrivesc bărbile false.)

A DOUA FEMEIE

Dar cine, buna mea, nu ştie să vorbească?

PRAXAGORA

Hai, leagă-ţi barba şi preschimba-te-n bărbat, degrabă!

Să-mi aşez cununa şi să-mi leg asemeni vouă barbă, poate că iau cuvântul.

A DOUA FEMEIE

Praxagora, dulceaţa mea, te rog să vezi, sarmano, cât de caraghioase arătăm!

PRAXAGORA Cum caraghioase?

A DOUA FEMEIE

Arătam ca nişte sepii prăjite ce se poartă cu bărbi de împrumut.

PRAXAGORA (făcând în chip grotesc pe crainicul Adunării)

Hei, tu care purifici, plimba… nevăstuică! Înaintaţi!

Mai tacă-ţi gura, Ariphrades!

Stai jos, de ce mai treci prin faţă?

Cine vrea să ia cuvântul?

A DOUA FEMEIE

(încununându-se şi ieşind în faţă)

Eu.

PRAXAGORA Pune-ţi cununa şi. noroc!

A DOUA FEMEIE Aşa!...

PRAXAGORA

Vorbeşte!

A DOUA FEMEIE Cum?

Să cuvintez fără să beau?

PRAXAGORA Să bei?

A DOUA FEMEIE

Preabuna mea, de ce mi-am pus cununa?

PRAXAGORA

Hai, du-te, cară-te!

Ne-ai fi făcut acolo mai mare boacănă!

A DOUA FEMEIE

Ce, parcă „ei” nu beau în Adunare?

PRAXAGORA

Na-ţi-o! „Ei” beau, aşa socoti?

A DOUA FEMEIE întocmai, pe Artemis, şi încă vin curat.

De-aceea hotărârile care le iau, de stai să pui în cumpănă tot ce-au făcut, îţi par isprăvi de beţivani şi de smintiţi.

Pe Zeus, că fac libaţii.

Şi pentru ce să-nchine atâtea rugi, dacă n-ar fi la mijloc vinul?

Ba, mai mult, ei se-njura, matosiţi, şi doar pe cei beţi – turtă de vin prost arcasii-i scot afară. PRAXAGORA

Aleargă sistai jos! Cu tine nu ne-am pricopsit.

A DOUA FEMEIE

Pe Zeus, ce bine-aş mai fi dus-o fără barbă că, după cât îmi pare, mă voi usca de sete.

(se aşază)

PRAXAGORA

Poate pofteşte alta să ia cuvântul.

ÎNTÂIA FEMEIE (ridicându-se)

Eu!

PRAXAGORA

Bun, ia-ţi cununa, văd că se urneşte treaba.

Încearcă să rosteşti frumos, ca un bărbat, cu trupul sprijinit în bată.

ÎNTÂIA FEMEIE

(retoric, înaintând cu cunună pe cap.

Aş fi vrut ca altul, unul dintre cei care vorbesc aici de obicei, să dea un sfat nespus de bun, iar eu să zac pe locul meu.

Dar azi nu pot îngădui, şi-aceasta e părerea mea, să mai păstreze crâşmăresele ulcioare cu apa-n casă.

N-ar fi drept, jur pe-amândouă zeiţele.

PRAXAGORA

Cum?

Pe Demeter şi fiica ei?

Nemernico, unde ţi-e gândul?

ÎNTÂIA FEMEIE

Ce-am greşit?

Doar n-am cerut morţiş să-mi dai să mă îmbăt.

PRAXAGORA

Nu, dar pe Zeus, de ce-ai jurat pe cele două zeiţe, dacă eşti bărbat?

Altminteri ai cuvântat cu-nţelepciune.

ÎNTÂIA FEMEIE

Pe Apolo!...

PRAXAGORA

Destul!

Şi ţine minte că eu nu voi pune în Adunare talpă, până nu va fi tot lucrul pregătit cu multaamănunţime.

(îi smulge cununa)

ÎNTÂIA FEMEIE

Să-mi dai cununa!

Vreau să iau cuvântul iar.

De data asta ştiu, sunt bine pregătită.

(îşi potriveşte iarăşi cunună pe cap)

O, voi femei, de faţă întrunite, mie...

PRAXAGORA

Iarăşi „femei”, sarmano.

Aşa numeşti bărbaţii?

ÎNTÂIA FEMEIE

(arătând spre spectatori)

De vâna-i Epigonos, de-acolo.

Cum priveam spre el, credeam că stau de vorbă cu femei.

PRAXAGORA

Întoarce-te acum şi-asaza-te la loc.

M-am hotărât, ţin eu discursul pentru voi.

Dar mai întâi cununa:

(pe ton retoric şi burlesc de parodiere a demagogilor)

„La zei înalt o rugă să-ndrepte către bine gândurile noastre.

Eu am din ţară, ca şi voi, aceeaşi parte, dar ceea ce mă doare şi mi-e cumplit să-ndur sunt treburile obştii mereu mai putrezite, să văd cum îşi alege tot capete stricate iar de se iscă unul mai bun pentru o zi, în numai zece zile se şi ticăloşeşte, şi dacă-l schimba, noul se poartă mult mai rău.

E greu să va-nţelegeţi, oameni cârtitori!

Voi vă lipsiţi de cei porniţi să va-ndrageasca, şi de la cei ce nu vor, cerşiţi să vă ajute.

A fost o bună vreme când n-aveam adunări şi când pe Agyrrhios noi l-am fi socotit lichea, dar azi îl proslăveşte cel care ia paraua, iar cel care o scăpa, de moarte îl urăşte pe orişicine-apuca simbria Adunării”.

A DOUA FEMEIE

Pe Afrodita, straşnic şi bine-ai mai vorbit!

PRAXAGORA

Nemernico, ai pomenit-o pe Afrodita!

Frumos ar fi să faci la fel şi-n Adunare!

A DOUA FEMEIE

Acolo n-aş fi spus-o.

PRAXAGORA

Să-ţi lepezi obiceiul.

„Dar alianţa noastră?

Când stăm s-o cumpănim, aţi zis: de n-o-ncheiem, cetatea e pierdută.

Şi când am încheiat-o s-a iscat cârteala şi retorul acela, care o susţinuse, a trebuit să fugă.

Săracii spun că-i bine să făurim corăbii, bogaţii şi ţăranii se-mpotrivesc.

V-au fost duşmani corintienii, dar azi vă sunt prielnici; să le fiţi şi voi!

Netoţi sunt cei din Argos, cuminte Hieronymos!

Mijeşte mântuirea, dar numai Thrasybulos e mânios că nu-i chemat s-o-nfăptuiască".

A DOUA FEMEIE

Deştept bărbatul ăsta!

PRAXAGORA

Acum mă lauzi bine.

„Iar vinovat de toate, poporule, eşti tu!

Tezaurul obştesc se spulberă în lefuri, tot insul sârguieşte doar spre câştigul său şi statul merge şchiopătând precum Aisimos.

Urmaţi îndemnul meu, mai este o scăpare.

Socot să-ncredintam femeilor Cetatea, de vreme ce în case le folosim pe ele ca supraveghetoare şi chivernisitoare..."

TOATE FEMEILE

Pe Zeus!

Aşa e!

Dă-i bătaie, dragul meu!

„Am să v-arăt că obiceiurile lor le-ntrec pe ale noastre.

Mai întâi că spala în apă caldă lana, toate pân' la una, cum cere datina, pe care n-o să le vedeţi cancearcă să o schimbe.

Bărbaţi atenieni, voi, chiar de vă prieşte o stare, nu vă credeţi „salvaţi" decât scornind o altă „înnoire".

Ele gătesc şezând, precum odinioară, pe creştet duc poveri, precum odinioară, şi-au praznicele lor, precum odinioară; îşi coc plăcintele, precum odinioară, îşi sâcâie bărbaţii, precum odinioară, şi-aduc iubiţi în casă, precum odinioară, îşi fac delicatese, precum odinioară, beau vinul ne-ndoit, precum odinioară, se bucură la pat, precum odinioară.

Deci să le-ncredintam Cetatea, o, bărbaţi, şi fără vorbă multă; să nu ne întrebam cum se vor descurca, doar să le-ngăduim să stăpânească-n pace.

Atât păstraţi în minte, ca-ntai şi-ntâi că mame, se vor sili din suflet să mântuie soldaţii.

O, cine le-ar trimite mai grabnic de-ale gurii decât nişte mame?

Apoi la strâns de bani femeia-i fără seamăn, şi de-ar avea puterea, nu s-ar lasă-nselata, fiind chiar ea obişnuită să înşele.

Trec peste celelalte.

Dar de mă veţi urma o să vă depanaţi în fericire traiul”.

ÎNTÂIA FEMEIE

Grozav, ce meştera-i Praxagora, dulceaţa mea!

Când ai deprins, parşivo, atât de bine totul?

PRAXAGORA

Când se vânau proscrişii, noi locuiam pe Pnyx şi-acol am învăţat, pe retori auzindu-i.

ÎNTÂIA FEMEIE

Atunci nu-i de mirare, scumpa mea, că eşti destoinica la vorba şi-atât de înţeleaptă.

De-aceea noi, femeile, te vom alege strateg, din clipa asta, să poţi înfăptui ce-ai pus la cale. Spune-mi, dar dacă va porni asupra ta Kephalos, olarul, să te-njure, tu cum îi vei răspunde în faţa Adunării?

PRAXAGORA

Strigând că bate câmpii.

ÎNTÂIA FEMEIE

Dar faptul e ştiut de toţi.

PRAXAGORA

Am să adaug că are fierea neagră.

ÎNTÂIA FEMEIE Şi asta-i cunoscut.

Că face străchinile prost, în schimb politica şi bine şi frumos!!

ÎNTÂIA FEMEIE

Şi dacă te bălăcăreşte Neoclides cel urduros?

PRAXAGORA

I-o zic pe şleau: „Ia mai priveşte în dosul câinelui!”

ÎNTÂIA FEMEIE Şi dacă ei te zgâlţâie?

PRAXAGORA

Răspund după măsură ca doară sunt şi eu cunoscătoare-n fel şi fel de zgâlţâieli.

ÎNTÂIA FEMEIE

Un lucru nu l-ai prevăzut: dacă arcaşii te umfla, cum o-ntorci?

PRAXAGORA (cu mâinile în şolduri)

Scot coatele, aşa, şi nu mă mai apucă de mijloc niciodată.

ÎNTÂIA FEMEIE

Dacă te umfla, le vom porunci: „Opriţi!”

A DOUA FEMEIE

Am ticluit-o bine tărăşenia, dar uite, şi-o scăpare.

Cum să ne-am intim ca trebuie-naltate braţele, când noi avem deprinderea să ne săltăm doar coapsele?

PRAXAGORA

Grea treabă!

Totuşi se cuvine să votăm cu mâna ridicată, să ne dezvelim un braţ până la umăr.

Haide, suflecaţi tunicile!

Cât mai degrabă trageţi ghetele spartane, cum vedeţi că fac bărbaţii voştri, când ies să meargă-n Adunare sau aiurea.

Acum sunt toate pregătirile-ncheiate.

Legaţi-vă şi bărbile!

Să vi le potriviţi cu grijă pe obraji.

Înfăşuraţi-vă în mantiile soţilor, care le-aţi şterpelit.

Porniţi şi, sprijinite-n bate, intonaţi un cântec din bătrâni, care să amintească de felul celor de la ţară.

ÎNTÂIA FEMEIE

Bine-ai zis!

S-o ţinem iute înainte.

Îmi închipui că alte cete de femei, de pe ogoare, s-au dus în Pnyx de-a dreptul.

PRAXAGORA

Nu mai zăboviţi, – aşa e rostul: dacă nu-ţi găseşti din zori un loc în Pnyx, nu te învârti măcar de-un cui.

(între timp toate femeile s-au costumat cu bărbi false, mantii bărbăteşti şi încălţări spartane, alcătuind Corul.

Praxagora pleacă spre dreapta. Celelalte purced spre ieşire într-un marş grotesc, păşind greoi, cântând şi marcând măsură cântecului cu bâtele.)

CORIFEUL

Porniţi acum, bărbaţilor!

Să ne lipim de-acest cuvânt, să-l îngânăm necontenit, să nu ni se strecoare din minte.

O, primejdia n-ar fi deloc măruntă dacă ne-ar prinde uneltind din umbra lovitura.

CORUL

(strofa)

Să mergem, bărbaţilor, în Adunare.

Thesmothetul ameninţa: „Insul ce nu va sosi din zori, printre genele zilei, cu povara de praf, umflat cu mujdei şi acru ca frunza măcrişului, n-o să-şi primească obolii”.

Haideţi, Charitimides, Drakes şi Smikythos, fugă, daţi-i bătaie, urmaţi-ne!

Fiţi cu luare aminte, nimic să nu sune greşit în rolul pe care-l jucaţi.

Mai întâi ridicaţi-vă semnul, apoi aşezaţi-vă, om lângă om, şi votaţi cu mâinile-n sus.

Tot ce va fi cuvenit să voteze surorile noastre.

Ah, ce ne-a venit să rostim?

„Fraţii”, aşa se cădea să-i numim!

(antistrofa)

Fiţi gata să-i alungăm pe cei năvăliţi din oraş, pe toţi învârtiţii, care odinioară, când simbria era un singur obol, rămâneau să macine vânt prin piaţa de flori, şi-acum se-mbulzesc aici.

Altfel era pe vremuri, sub cârma lui Myronides, arhontele vajnic!

Niciunul n-ar fi-ndrăznit să umble după chivernisirea destinului ţării, pentru arginţi.

Cu toţii veneau, aducându-şi în ulcioras băutura, un codru de pâine uscată, vreo două-trei cepe, şi-un pumn de măsline.

Astăzi, cei ce se vâră în trebile obştei, aşteaptă să capete doar triobolii, precum zilierii simbria.

(Corul iese. Din casa din dreapta apare Blepyros în straiele şi încălţămintea neveste-sii. Lumina zorilor e încă tulbure.)

BLEPYROS (privind în jur)

Ciudată treabă!

Unde-o fi nevastă-mea?

Mijeşte ziua şi ea încă nu se-arata.

Eram în pat, mă împungea nevoia mai de mult, cătam s-apuc prin beznă ghetele şi haina, dar pipăiam degeaba; nici gând să le găsesc.

(arătându-şi pântecul)

Şi cum Scarneanu asta se năpustea mereu în poartă, m-am acoperit cu măntăluţa neveste-mii şi-am tras sandalele-i persane.

Unde-aş putea găsi un loc pustiu ca-n palmă în care să mă uşurez?

Aş!

Noaptea peste tot e bine.

Pot să-ncep, nu mă zăreşte nimeni.

Vai mie, mi-am luat, nemernicul de mine, la vârsta mea femeie!

Sunt bun de chelfăneala.

Nu cred că fi ieşit pentru o faptă bună.

Oricum, întâi sunt nevoit să-mi stâmpăr oful.

(Se aşază pe vine; scremete.)

VECINUL

(de la fereastra casei sale)

Măi, cine eşti?

Nu cumva Blepyros, vecinul meu?

BLEPYROS

Ba da, pe Zeus, el însuşi.

VECINUL

Nu vrei să-mi spui ce ai roşcat pe umeri?

Nu cumva te-a feştelit Kinesias în felul ăsta?

BLEPYROS

Aş, de unde?

M-am învelit, să pot ieşi, cu măntăluţa neveste-mii, pe care-o poartă de-obicei.

VECINUL

Da’ unde e mantaua ta?

BLEPYROS Nu ştiu să-ţi spun.

Am căutat zadarnic s-o aflu-n aşternuturi.

VECINUL

Nu i-ai cerut neveste-tii o dumerire?

BLEPYROS

Pe Zeus, că nu; din întâmplare nu-i acasă; s-a furişat afară în pofida mea.

Mi-e teamă nu cumva să facă una lată.

VECINUL

Dar, pe Poseidon, ceea ce mi-ai spus deschis mi s-a-ntâmplat aidoma.

Şi soaţa mea, luându-mi haina de purtare, s-a topit.

Nu mi-ar păsa de asta, ci de încălţări.

Eu, cel puţin, n-am izbutit să le găsesc în toată casa.

BLEPYROS

Nici eu ghetele spartane, pe Dionisos!

Dar, nevoia dându-mi ghes, am încălţat coturnii ei şi am ieşit să nu mă spurc sub pătură; era curată.

VECINUL

Ce se petrece?

O prietenă cumva s-o fi chemat la prânzişor?

BLEPYROS

La fel aş crede şi eu.

Nu-i o stricată, după câte ştiu.

(se screme)

VECINUL

Ce faci acolo, mai?

Un ştreang?

E tocmai timpul să merg la Adunare, numai de mi-aş găsi mantaua, singura ce-o am.

BLEPYROS

Şi eu voi merge; întâi să mă deşert.

O pară pădureaţa s-a pus de-a curmezişul bucatelor.

VECINUL

O fi aceea despre care vorbea şi Thrasybulos laconienilor?

(se retrage, închizând fereastră)
Pe Dionisos, da!
Oricum m-astupa straşnic.
Oare ce să fac?
Dar chinul meu e altul; dacă voi mânca pe unde va mai trece de-acuma murdăria? Căci până una-alta e zăvorâta poarta de „Pădureţul” ăsta, sau cum s-o fi numind. Pe cine să trimit şi după care medic?
Din ştiutorii dosului care-i mai meşter?
Ah!
Am găsit, Amynon.
Şi dacă zice nu?
Să-l chem pe Antisthenes atunci, cu orice preţ.
Bărbatul ăsta după gemete-nţelege ce vrea un fund, când se căzneşte la privat.
O, sfânta Ileithya, te rog nu-ngadui să crăp, nici să rămân de-a pururi ferecat!
Să nu ajung un biet ţucal de comedie!
(intră Chremes, venind de la Adunare)
CHREMES
Măi, ce faci?
Nu cumva te scârnăveşti?
BLEPYROS
(ridicându-se)
Acum, pe Zeus, că nu mai fac nimic, ci mă ridic.
CHREMES
Ai îmbrăcat tunica neveste-tii, cum văd!
BLEPYROS
Acasă, pe-ntuneric, doar asta mi-a căzut în mâini.
Dar spune-mi verde, tu de unde vii?
CHREMES
Din Adunare.
BLEPYROS
Cum, a şi luat sfârşit?
CHREMES
Pe Zeus, încă din zori, cum zic!
O, dragă Zeus, ce s-a mai râs când i-au stropit cu chinovar pe cei întârziaţi.

Ai căpătat obolii!

CHREMES O, de-ar fi fost aşa!

Dar astăzi am ajuns acolo prea târziu şi nu mă ruşinez, pe Zeus, de nimeni decât doar de... punga mea.

BLEPYROS Din care pricină?

CHREMES

Era o gloată deasă de oameni, cum nicicând nu s-au mai strâns pe Pnyx.

Şi drept să-ţi spun, privindu-i, mi s-au părut c-ar fi cu toţii ciubotari: un lucru minunat să vezi în Adunare atâtea fete albe.

N-am căpătat obolii, nici eu, nici foarte mulţi.

BLEPYROS

Acum dacă m-aş duce, nu i-aş primi nici eu?

CHREMES

Nu!

Chiar de te-ai fi dus când a strigat cocoşul a două oară.

BLEPYROS

(cu accent parodic de tragedie)

Vai, nemernicul de mine!

„Boceşte-ţi Antilochos, nu numai triobolul ci plângi şi pentru mine: trăiesc, dar sunt zdrobit”.

Ce treaba-i asta să aduni atâta gloata la ceas atât de timpuriu?

CHREMES

Ce alt să fie decât că li s-a năzărit pritanilor să pună-n chibzuire salvarea statului?

Şi-ndată, primul, Neoclides Urdurosul se-nfăţişează lunecos.

Închipuie-ţi cu ce fel de urale l-a-ntampinat poporul: „Atâta mai lipsea, să cuvinteze asta poporului, şi încă despre salvarea ţării, el, neînstare să-şi păzească genele!”

Iar el răcneşte, cauta-mprejur şi spune: „Ce trebuie să fac?”

BLEPYROS

„Pisează usturoi cu suc de aerel, adauga şi lapte de cuc laconian şi unge-ţi seara genele”, i-aş fi răspuns, dacă

m-aş fi aflat acolo.

Atunci Euaion, pişicherul, se ridică aproape gol, – aşa ni s-a părut mai multora, doar el credea că poarta mantie – şi-ncepe să meliţe pe placul poporului de jos: „Vedeţi, deşi nu mi-ar strica nici mie patru stateri de-argint, să mă salvez, eu vă voi spune cum să salvaţi şi cetăţenii şi Cetatea.

Piuarii să le-mparta celor nevoiaşi, când zilele încep să scadă, haine groase!

Niciunul, astfel, nu s-ar mai îmbolnăvi de junghi.

Toţi cei lipsiţi de paturi şi de aşternuturi să meargă, proaspăt îmbăiaţi, să-şi afle cuib la tăbăcari; şi dacă vrunul le trânteşte la timp de iarnă uşa, să plătească gloaba trei piei flocoase”.

BLEPYROS

Minunat, pe Dionisos!

Şi n-ar vota-mpotriva nimeni de-am adăuga: „De tot calicul făinarii să dea trei măsuri de grâu, căci altfel îi mănâncă gaia”.

Un bun ce-ar trage-n cumpănă cât Nausikydes.

CHREMES

Apoi ţâşni un tinerel cu chip plăcut şi piele albă, semănând cu Nikias, şi glăsui poporului de la tribună: „Daţi trebile cetăţii femeilor în grijă!”

Mulţimea ciubotarilor bătu din palme, ţipând în gura mare că a vorbit cu miez; ţăranii însă începură să cârtească.

BLEPYROS

Aşa cerea şi bunul simţ, pe Zeus!

CHREMES

Dar ei au fost înfrânţi.

Iar ăla, sus şi tare, cuvânta şi revarsa pentru femei potop de laude şi pentru tine alt potop, denvinuiri.

BLEPYROS

Ce-a zis?

CHREMES

Întâi că eşti un ticălos.

BLEPYROS

Dar tu?
CHREMES
Aşteaptă să mă întrebi.
Apoi că eşti un hoţ.
BLEPYROS
Doar eu?
CHREMES
Mai mult, pe Zeus, că eşti un sicofant.
BLEPYROS Doar eu?
CHREMES Pe Zeus, şi tu, şi (arătând spre spectatori)
Toată gloată de acolo.
BLEPYROS Şi cine-a zis altminteri?
CHREMES
Despre femei spunea că sunt fiinţe doldora de-nţelepciune şi spornice-n averi.
Ele de-a pururi ţin ascunse tainele Thesmophoriilor.
Noi doi, când facem parte din Sfat, pălăvrăgim!
BLEPYROS
Pe Hermes, în privinţa asta n-a minţit!
CHREMES
Apoi mai turuia ca ele-şi împrumuta mantale, giuvaiere, argintarii şi cupe, doar ele între ele şi nu faţă de martori, ca şi le-napoiază pe toate, nepăstrând nimic, ceea ce mulţi din noi, spunea, c-am face.
BLEPYROS
Da, pe Poseidon, chiar când sunt la mijloc martori!
CHREMES
Că ele nici nu toarnă, nici nu duc procese şi nici nu-ncearca să răstoarne stăpânirea poporului, mă rog, virtuţi şi iar virtuţi; tot laude pentru nsusirile femeilor!
BLEPYROS
Şi ce s-a hotărât?
Să lise-ncreclinteze puterea.
Numai asta nu s-a-ntâmplat nicicând în statul nostru!
BLEPYROS Şi s-a decretat?
CHREMES Precum ţi-am spus.
BLEPYROS
Şi toate-ndatoririle atâtor cetăţeni acum s-au

strămutat asupra lor?
CHREMES
Întocmai.
BLEPYROS
În tribunal va sta nevastă-mea sau nu?
CHREMES
Nevastă-ta se va-ngriji de-ai tăi, nu tu!
BLEPYROS
Deci nu-mi va mai fi dat să casc în zorii zilei.
CHREMES
Aceasta va fi treaba femeilor, pe Zeus!
Vei sta acasă molcom şi vei trage vânturi.
BLEPYROS
Mă tem de-un lucru, pentru cei de vârsta noastră.
Cum ele ţin acuma frâiele Cetăţii să nu ne pună cu de-a silă…
CHREMES
Ce să facem?
BLEPYROS
să ne culcăm cu ele.
Şi dacă n-om putea?
BLEPYROS O să ne taie prânzul.
CHREMES
Pe Zeus, tu fă-ţi doar treaba, că vei prânzi şi vei îmbrăţişa din plin!
BLEPYROS Amarnic e să fii silit!
CHREMES
Dacă Cetatea din asta trage un folos, bărbatul e dator să facă totul.
Este-o vorbă din bătrâni, ca „orice hotărâre, smintita sau nebună, se-ntoarce pân-la urmă tot în folosul nostru”.
Întoarca-se, o zei, şi preaslăvită Pallas!
Cu bine!
Eu mă duc.
BLEPYROS
Te du cu bine, Chremes!
(Chremes iese. Blepyros intra în casă. Prin dreapta revine Corul Femeilor, purtând straie bărbăteşti.)

CORUL

Nainte marş!

Să nu răsară vreun bărbat, să nu ne urmărească!

Priviţi în jur!

Vegheaţi mereu, să nu greşim, mai sunt destui netrebnici, să nu pândească cineva din urmă ceata noastră.

(strofa)

Veniţi, cât mai de sârg izbiţi, să vă răsune mersul.

Ar fi ocara pentru noi, dacă bărbaţii ar afla de-aceasta lovitura.

De-aceea înveliţi-vă, priviţi cu grijă peste tot, la stânga, dreapta, -n sus şi-n jos, să nu ne spulbere acum, la capăt, vreo năpasta.

Să ne grăbim, ne-apropiem, am şi sosit în locul de unde, laolaltă-n zori plecăm la Adunare.

Vedeţi din nou lăcaşul ei, al vrednicei stratege, care-a scornit ceea ce azi noi am schimbat în lege.

(antistrofa)

Nu-i nimerit să-ntârziem, să ne mai pierdem vremea cu bărbile de împrumut.

Să nu ne vadă careva cumva sisa ne toarne.

Veniţi la umbră, poposiţi aici, sub zidul scund, pandiţi cu ochiul treaz şi lepădaţi aceste boarfe, să fiţi iar la fel ca înainte.

Nu tândăliţi, iată s-a-ntors la noi stratega noastră, venind din Adunare.

Hai, desprindeţi-le toate, daţi jos cu greaţă bărbile flocoase de pe faţă!

Cele de-acolo şi-au schimbat de mult îmbrăcămintea.

(îşi scot bărbile false. Prin dreaptă intră Praxagora însoţită de alte câteva femei.)

PRAXAGORA

Am isprăvit, femeilor.

Halal noroc!

S-a întâmplat întocmai precum am ticluit.

Grăbiţi-vă, să nu ne vadă vreun bărbat: daţi mantiile jos, scăpaţi de-ncaltaminte, slăbind din noduri legăturile

spartane, zvârliţi în lături bâtele!

(unei sclave)

Hei, tu, de-acolo, aduna totul.

Vreau să mă strecor în casă şi până să mă simtă soţul meu, să-mi lepăd aceasta haină-n locul de unde am luat-o, la fel şi alte lucruri de care m-am slujit.

(femeile din lor îşi aruncă veşmintele şi celelalte obiecte de costum bărbăteşti.)

CORIFEUL

Ne-am dezbrăcat de toate, cum ţi-a fost porunca.

Învaţă-ne ce-a mai rămas să-ndeplinim, ce trebuie să facem, după gândul tău, cum vrei să-ţi folosim şi să te ascultăm supuse.

Nu ţin minte să mai fi-ntâlnit nicicând aşa femeie aprigă ca tine.

PRAXAGORA

Rămâneţi, să mă sprijin pe sfaturile voastre în ducerea Cetăţii ce mi s-a-ncredintat.

Am înţeles acolo, în clipa-nvolburării şi-a marilor primejdii, cât sunteţi de bărbate.

(în clipa când dă să intre în casă o întâmpină Blepyros, îmbrăcat în straie femeieşti)

BLEPYROS

Praxagora, de unde mi te-ntorci?

PRAXAGORA

Ce-ţi pasă, prietene?

BLEPYROS

Ce-mi pasă?

Toantă întrebare!

PRAXAGORA

Doar n-ai să zici cumva că vin de la ibovnic?

Ba chiar de la mai mulţi.

PRAXAGORA

Dacă pofteşti, te las să faci dovada.

BLEPYROS

Cum?

PRAXAGORA

Vezi dacă părul meu miroase a parfum.

BLEPYROS

Ei, parcă o femeie neparfumată nu se culca!

PRAXAGORA Nu, sărmane, eu nu!

BLEPYROS

Atunci de ce-ai plecat în zori, tiptil, cu haina mea?

PRAXAGORA

În astă-noapte o femeie, apropiată şi prietena, ajunse la sorocul naşterii şi mă pofti la ea. BLEPYROS

Şi nu puteai să-mi spui ’nainte de-a te duce?

PRAXAGORA

Iar pe femeie-n chinuri s-o fi lăsat s-aştepte, bărbate?

BLEPYROS

Să-mi fi spus măcar o vorbă.

Simt în asta ceva necurat.

PRAXAGORA

Nu, pe-amândouă zeiţele!

M-am dus aşa cum mă aflam.

Mi-a dat de ştire să pornesc în orice fel.

Şi n-ar fi trebuit să-ţi iei veşmântul tău?

În schimb m-ai despuiat şi-ai aruncat pe mine aceasta boarfa-a ta şi-apoi m-ai părăsite ca pe un hoit. Cununa doar lipsea şi urna!

PRAXAGORA

Era cam frig.

Eu sunt firava şi subţire.

M-am învelit anume ca să mă-ncalzesc.

Pe tine te-am lăsat la cald în aşternuturi, bărbate!

BLEPYROS

Dar de ce s-au dus cu tine oare şi ghetele-mi spartane, de ce şi bâta mea?

PRAXAGORA

Ca să-ţi păzesc de hoţi mantaua, am schimbat încălţămintea şi m-am străduit să merg păşind vârtos ca tine, lovind cu bâta-n pietre.

BLEPYROS

Ei, afla c-ai pierdut şi grâu, şase ocale, pe care le-aş fi câştigat la Adunare!

PRAXAGORA

Nu-ţi face grijă: a născut un băieţel.
BLEPYROS Cum, cine, Adunarea?
PRAXAGORA
Nu, pe Zeus, femeia la care-am fost.
Deci s-a-ntrunit?
BLEPYROS
Te cred, pe Zeus!
Nu ştii, ţi-am spus de ieri!
PRAXAGORA
Ah, da, îmi amintesc!
BLEPYROS
Fireşte, nu ştii ce s-a hotărât!
Nu ştiu nimic, pe Zeus!
BLEPYROS
Deci poţi să ronţăi liniştita sepii.
Se plimba zvonul că v-au dat Cetatea vouă.
PRAXAGORA
Să ţesem?
Ce să facem?
BLEPYROS
Pe Zeus, ba să conduceţi!
PRAXAGORA
Cum?
BLEPYROS
Toate treburile ţării, pân' la una.
PRAXAGORA (cu entuziasm solemn)
Pe Afrodita, o, Cetate fericită de-a pururi!
BLEPYROS Pentru ce?
PRAXAGORA Pentru temeiuri multe.
De astăzi nu va mai fi chip s-o umilească neobrăzaţii, nici să-nvârtă mărturii şi nici să toarne…
BLEPYROS
Pe toţi zeii, nu!
Vă rog, nimic să nu schimbaţi, nu mă lipsiţi de pâinea mea!
CHREMES
(care între timp a reintrat)
Mai demone, dă-i voie neveste-tii să spună.

...nici să despoaie, nici să-i pizmuiască pe vecini.
Să nu mai fie nimeni gol, nici oropsit, nici ocărit şi nici să i se fure bunul dat drept chezăşie. CHREMES
Pe Poseidon, lucru mare!
De-ar fi numai să ţină!
PRAXAGORA
Am să vă dovedesc cu vârf şi îndesat.
(lui Chremes)
Chiar tu îmi vei fi martor, iar ăla (arătându-l pe Blepyros)
Nu va mai avea nimic de zis.
CORUL
E vremea să stăm de veghe cu minţile agere şi treze de-atâta filosofie, gata oricând să ţâşnim în apărarea femeilor!
De iscusinţa noastră atârna procopseala obştească, prin care poporul şi semenul nostru va timpodobit cu mii de foloase-n viaţa.
Prielnică vreme!
Să dovedim ce suntem în stare!
Iată Cetatea noastră-i lipsită de-o născocire-nţeleapta!
Numai să nu făptuim nimic din tot ce-a mai fost săvârşit sau rostit altă dată.
Poporul urăşte să vadă fără-ncetare aceleaşi orânduieli învechite.
CORIFEUL
Nu-i timp de zăbavă, la lucru!
Preschimbă-ţi pe loc ideile-n fapte şi spune-ţi mereu că tot ce e grabnic pe spectator îl încântă. PRAXAGORA
Sunt sigură, am să va-nvat numai lucruri prielnice.
Dar spectatorii, mă-ntreb dacă vor să primeasca-nnoirea, să nu se închidă de-a pururi în datini şi-n obiceie străvechi.
De-aceasta mă tem cel mai tare.
CHREMES
Cât priveşte-nnoirea, să nu-ţi fie teamă.
O singură lege avem de seamă-n Atena: doar noul ne

place.

Nu-i ducem trecutului grijă.

Niciunul din voi să nu trăncănească nimic împotriva-mi, să nu mă-ntrerupă, mai întâi să-mi pătrundă ideea şi gândul meu înţeles să-l urmeze.

Să vă spun: e nevoie ca toţi să-şi aducă averea-n comun şi să fie cu toţii părtaşii aceluiaşi trăi.

Să nu fie unul bogat şi unul sărac, să nu aibă unul moşie întinsă iar altul nici loc de mormânt, să nu aibă unul turme de sclavi şi altul niciun argat cel puţin.

Voi face să crească o singură viaţă comună, la fel pentru toţi.

BLEPYROS

Cum, viaţa comună, la fel pentru toţi?

PRAXAGORA

Şi tu cel dintâi vei mânca scârnăvie.

BLEPYROS

Cum, până şi asta va fi în comun?

PRAXAGORA

Nici vorbă, da prea eşti grăbit să-ntrerupi.

Vedeţi, eu tocmai voiam să vă spun.

Mai întâi am să dau pământul să fie de obşte la toţi, de-asemenea banii şi orice avere.

Apoi, din această zestre comună, femeile voastre vă vor nutri, adunând, măsurând, drămuind, cu gândul că totul să fie spre bine.

BLEPYROS

Dar cel dintre noi ce n-are moşie, ci numai arginţi şi danci de aur, deci numai comori tăinuite? PRAXAGORA

Şi-acela-i dator să-i aducă mulţimii.

BLEPYROS

Şi dacă îi ţine ascunşi?

PRAXAGORA Va fi un sperjur.

BLEPYROS

Doar astfel i-a şi adunat.

PRAXAGORA

Însă nu-i vor mai fi de folos în nicio privinţă.

Argintii?

PRAXAGORA

De mâine niciunul nu va mai face nimic la porunca nevoii, când totul va fi avuţie la toţi: pâini, pastramă, plăcinte şi straie de lână şi vin şi cununi şi naut…

Şi ce-ai câştiga dacă nu ţi-ai depune averea?

Să-mi dai un răspuns chibzuit.

BLEPYROS

Nu fură şi astăzi, oare, mai gros tot cei care au de toate din plin?

PRAXAGORA

Înainte, prietene, da, când noi ascultăm de legi de pe vremuri, acum când viaţa e zestre comună, ceai câştiga, dacă nu ţi-ai depune averea?

BLEPYROS

Să zicem că văd o puştanca, şi-mi cade cu tronc şi vreau, s-o-ncalzesc, am voie să iau pentru dar de la obşte, iar după culcat să păstrez şi câtimea din zestrea comună?

PRAXAGORA

Îţi va fi-ngaduit să te culci cu ea pe daiboj.

Voi face ca însăşi femeia să fie obştească.

Bărbaţii pot, aşadar, să se culce cu ele, făcându-le-n voie copii.

BLEPYROS

Dar cum să-i opreşti să nu meargă cu toţii la cea mai bine făcută, să nu străduiască s-o-mbrăţişeze? PRAXAGORA

Şedea-vor balcâzele şi borcănatele-n preajma celor plăcute, iar cel ce pofteşte pe una cu nuri, să zgâlţâie-ntai o urâtă.

BLEPYROS

Şi ce-o să ne facem, noi, ăştia mai vârstnici?

Intrând mai întâi la urâte, mă tem că-nainte s-ajungem la ţinta dorită, ne va lăsa mădularul. PRAXAGORA

Dar nu se vor bate, stai molcom, să nu-ţi fie teamă, că nu se vor bate.

BLEPYROS

Din pricina cui?

PRAXAGORA

De dor să se-ntinda cu tine.
Deci nu îţi va fi decât… bine.
BLEPYROS
Da straşnic v-aţi îngrijit pentru voi, rânduind nu cumva să rămână o singură borta nefolosită.
Cu treaba bărbaţilor ce-o să se-ntâmple?
Femeile se vor feri de urâţi, roind numa-n jurul celor mai falnici.
PRAXAGORA
Bărbaţii mai neizbutiţi vor pândi după cei mai frumoşi, când se-ntorc de la prânzuri acasă, vor sta să-i aştepte pe străzi şi pe la răspântii.
Femeilor nu le va fi-ngaduit să-nnopteze cu cei minunaţi şi voinici, dacă nu îi vor fi bucurat mai întâi pe cei pirpirii şi scălâmbi.
BLEPYROS
Va fi preţuit un năsos, Lysikrates de pildă, la fel ca bărbaţii frumoşi?
PRAXAGORA
La fel, pe Apolo, şi-acesta-i un rost democratic.
O, cum le vom râde-n obraz sclivisiţilor plini de inele, când un mitocan, din aceia ce poartă sandale de lemn, o să strige: „Întâiul vei fi… după mine, la rând; aşteaptă să mântui safteaua, pe urmă te las să te-nfrupţi şi pe tine”.
BLEPYROS
Şi dacă va fi să trăim precum zici, copiii de cine vor ţine, după ce să-i putem recunoaşte?
PRAXAGORA
La ce-ar mai sluji?
Toţi oamenii vârstnici vor fi socotiţi de cei tineri părinţi, după numărul anilor lor.
BLEPYROS
Atunci să te ţii ce bine şi ce minunat îi vor strânge de gât pe bătrâni, pe rând, pân’ la unul, din nerecunoaşterea asta.
Acum, când e tatăl ştiut, ei tot îl sugruma.
Dar dacă nu l-ar cunoaşte?
Nu ar fi chip să-i împiedici să nu i se şi scârnăvească

în cap.

PRAXAGORA

Le va sta împotrivă vecinul.

Ieri nici nu-i pasă de-un tata străin ciomăgit, mâine doar să audă că-i rost de mardeală, va şi tabări pe făptaşi, nu cumva cel snopit să fie chiar tat-su.

BLEPYROS

Îmi place, în mare, ce-mi spui, nu e rău.

Însă dac-ar veni Epicuros la mine sau Leucolophos să-mi zică „tătuţa”, mi-ar fi nespus de cumplit să-i aud.

CHREMES

O altă păţanie cred că ar fi cu mult mai cumplită.

BLEPYROS

Anume?

CHREMES

Să te pupe, şoptindu-ţi duios, Aristyllos, ca tu eşti părintele său.

BLEPYROS

Păzea, c-o să urle stricatul!

CHREMES

Iar tu vei duhni a miros de izma.

PRAXAGORA

Acela-i născut înaintea decretului nostru; de-aceea nu-ncape primejdia să te sărute.

BLEPYROS

E drept, ar fi fost o cazně amară!

Dar cine va sta să lucreze ogoarele?

PRAXAGORA

Sclavii.

Tu n-ai altă grijă decât să pândeşti când umbra măsoară zece picioare, şi, fercheş, să mergi la ospăţ. BLEPYROS

Şi ce-mi va da-mbracamintea?

Îţi cer un răspuns pe măsura-ntrebării.

PRAXAGORA

Ajungă-ţi o vreme ceea ce porţi, apoi îţi vom ţese de toate.

O alta-ntrebare: dar dacă voi pierde o pricină, la

judecată, de unde să iau gologani pentru plată?
Din fondul obştesc?
Mi se pare nedrept.
PRAXAGORA
Mai întâi că nu vor mai fi judecaţi.
BLEPYROS
Pe mulţi îi dărâmi cu-aceste cuvinte.
CHREMES
Îi dărâmi, sunt de-aceeaşi părere.
PRAXAGORA
Sărmane, de ce să mai fie procese?
BLEPYROS
Temeiuri sunt multe, mi-e martor Apolo, dar mai ales unul: când datornicul strâmb susţine morţiş că n-ar fi dator.
PRAXAGORA
De unde şi cum să ia cămătarul argint să dea cu-mprumut?
E limpede: doar din tezaurul obştii, prin furt.
CHREMES
Da straşnică lecţie ne-ai mai ţinut, pe Demeter!
BLEPYROS
Să-mi mai spună de unde să ia bătăuşul parale de-amenda, atunci când, de pildă îl buşeşte pe altul, după chiolhan.
Iată, sunt sigur că te-am înfundat!
PRAXAGORA
Va plăti cu plăcinta pe care o-nghite.
Fiind retezat de la prânz şi primindu-şi în pântec pedeapsa, cu greu se va-ntoarce la vechile lui silnicii.
BLEPYROS
Va să zică nici hoţi n-or să fie?
De ce ţi-ai fura ţie însuţi averea?
BLEPYROS
S-a zis cu tâlharii de noapte!
CHREMES
Te cred, mai ales dacă dormi la tine-n bârlog!
PRAXAGORA

Ba poţi să te culci şi afară, căci toţi vor avea din belşug de-ale vieţii.

De-ar pofti cineva să-ţi răpească mantaua, i-ai da-o tu singur.

La ce să-l înfrunţi?

Te-ai duce să capeţi un strai cu mult mai frumos, din averea obştească.

BLEPYROS

Şi oamenii n-or să mai joace barbut?

PRAXAGORA

Deloc.

Pe ce să mai joace?

BLEPYROS

Şi ce fel de trai vei dura?

PRAXAGORA Comun tuturor întru totul.

Mi-e gândul să fac din Cetate un singur lăcaş, surpând şi pereţii dintre-ncaperi, că unii să poată merge la alţii.

BLEPYROS

Şi prânzul unde-nţelegi să-l aşterni?

PRAXAGORA

Porticele şi tribunalele toate, am să le schimb în locuri de praznic.

BLEPYROS Şi tribună la ce va sluji?

PRAXAGORA

Acolo sui-vom cratere cu vin şi ulcioare cu apă.

Cântând, băieţandrii vor spune cuvinte de laudă pentru cei care-au fost inimoşi în război iar pentru cei slăbănogi cuvinte de-ocara, să nici nu mai poata-nghiţi de ruşine.

BLEPYROS

Îmi place nespus, pe Apolo!

Şi urnele-n care se-arunca sortie la vot, acelea unde le-aşezi?

PRAXAGORA

În Agora, lângă Harmodios.

Chema-vom poporul să tragem la sorţi, şi veseli, cu sorţii în mâini, vom merge cu toţii la prânz după litera lor.

Un crainic va zice: „Poftim să prânziţi la porticul regal cei cu beta, la porticul de-alături, al lui Thescu cei cu theta, cei cu kappa poftim la porticul sub care se vând şi se cumpără grâne!”

BLEPYROS

(cu mimica expresivă a gurii)

Veniţi, aşadar, să păpaţi.

PRAXAGORA

Pe Zeus, mai bine veniţi la ospăţ!

BLEPYROS

Dar cei cărora nu li s-a tras la sorţi încă litera unde vor merge la masă?

Vor fi alungaţi?

PRAXAGORA

(ton grav la început, apoi licenţios)

Aceasta n-o să se-ntâmple la noi.

Vom face să curgă belşug tuturor şi din toate, încât fiecare, băut, se va-ntoarce-acasă purtând cunună pe cap şi cu facla în mână.

Şi iată, femeile, pe la răspântii, ieşi-vor în faţa chefliilor, şi le vor spune: „Aici, la noi lâncezeşte o mândră copilă”.

Şi alta, de sus, din balcon va strigă: „La mine suspină o fată nespus de frumoasă şi albă.

Dar vezi că-nainte de ea ţi-e dat să te-mparti o noapte cu mine”.

Celor mai zdraveni, flăcăi şi bărbaţi, în alai urmărindu-i, le vor zice uratele: „Degeaba, unde zoriţi? Cu nimic nu v-alegeţi acolo.

E lege pentru frumoase: mai întâi să le facă hatârul celor pociţi şi scălâmbi.

Şi-n răstimpul acesta, voi, apucând de lăstarul cu două foi de smochin, veţi sta pe la porţi, alinându-vă singuri”.

Hai, cum vă place noua rânduială?

BLEPYRO ŞI CHREMES

Straşnic!

Acuma trebuie să merg în Agora, şi-acolo să primesc

averile lăsate în seama noastră; voi alege o femeie cu glas pătrunzător să-mi fie crainica.

Voi duce la-mplinire totul: sunt silită, deoarece am fost aleasă-n fruntea ţării.

Voi pregăti şi mesele comune, să aveţi chiar azi întâiul praznic.

BLEPYROS

Vom avea un praznic?

PRAXAGORA

V-am spus.

Mai vreau ca toate curvele, dar toate, să-şi înceteze meşteşugul.

BLEPYROS

Da' de ce?

CHREMES

De ce?

E limpede!

Să le rămână lor

(arătă spre femeile din lor)

Toţi tinerii în floare.

PRAXAGORA

Nici nu s-ar cuveni ca sclavă împopoţonata să-i răpească femeii libere dulceţile iubirii.

Destul că are sclavi cu care să se culce, să-şi perpelească pentr-o rochie purceaua.

(pleacă)

BLEPYROS

Am să mă ţin ca scaiul de-acum în urma ta, toţi să-şi holbeze ochii la mine şi să zică: „Acesta e bărbatul strategei.

Admiraţi-l!”

(pleacă)

CHREMES

Iar eu să-mi rânduiesc bucată cu bucată avutul şi pe urma să-l duc în Agora.

(iese)

CORUL dansează (Chremes revine, însoţit de doi sclavi, ce aduc obiecte casnice, pe care, la porunca lui, le

aşază, orânduite, ca într-un cortegiu solemn, pe stradă.)

CHREMES

(rânduind lucrurile unul după altul)

O, ieşi, frumoasă sita, vino blând afară, întâia în alaiul lucrurilor mele, fii astăzi purtătoarea de daruri, înălbita prin curgerea fainei din sacii răsturnaţi!

N-o văd pe purtătoarea jetului.

Hai, oala, pe Zeus, eşti neagră, parc-ai fiert în tine leacul cu care se căneşte Lysikrates.

Vino, aşază-te, cămărăşiţo, lângă ea.

Adu aici ulciorul, purtătoare de ulcior!

Tu, râşniţo, înaintează, cântăreaţă din lira, ce-ai cântat pe modul dimineţii de-atâtea ori şi m-ai trezit cu noaptea-n cap, să merg la Adunare.

Ligheanul mai în faţă!

Adu şi fagurii cu miere, rânduieşte aceste ramuri de măslin alături, scoate căţuia, cele două scaunele, haideţi, că n-avem timp acum de hârburi şi de coiburi!

(soseşte din nou vecinul, care cercetează uimit obiectele lui Chremes)

VECINUL

De ce să-mi dau avutul?

Aş fi prea năuc, prea slab de minte.

Niciodată, pe Poseidon!

Întâi să pipăi de mai multe ori cum e cu treburile-acestea şi-apoi să tot mai văd…

Nici gând!

Sudoarea mea, chiverniseala mea nu vreau, într-un cuvânt, să le topesc, prosteşte, ba chiar fără să aflu despre ce e vorba.

Măi omule, ce-nseamnă toate-aceste troace?

Le-ai scos afar’ din casă, pentru că te muţi sau poate că le târâi să le-am anetezi?

CHREMES

Defel.

VECINUL

Atunci de ce le-ai rânduit aşa?

Cred că le mai la Hieron, crainul de preţuri.

CHREMES

Ba nu, pe Zeus!

Le duc la Agora să le predau Cetăţii, după cum e legiuit acum.

VECINUL

Să le predai?

CHREMES

Desigur.

VECINUL

Pe Zeus Mântuitorul, te paşte gândul rău!

CHREMES

Cum?

VECINUL

Cum?

Păi, uite-aşa.

CHREMES

Ia spune-mi, nu s-ar cuveni s-ascult de legi? VECINUL

De care legi, sărmane?

CHREMES

De cele decretate.

VECINUL

De cele decretate?

Cât eşti de nătâng!

CHREMES

Nătâng?

VECINUL

Cum să nu fii?

Eşti cel mai mare tont, din lumea toată. CHREMES

Pentru că urmez poruncile?

VECINUL

Poruncile, un om deştept nu le urmează.

Ba asta mai ales.

VECINUL

Ba numai gogomanul.

CHREMES

Deci tu socoti să nu predai…

VECINUL

Mă voi feri, întâi să văd cum se va hotărî mulţimea.
CHREMES
Cum altfel?
Se va pregăti să-şi lepede averile.
VECINUL
Aş crede dac-aş fi văzut.
CHREMES Pe străzi aşa e zvonul.
VECINUL
Doar zvonul, va să zică.
CHREMES
Toţi duc poveri pe umeri.
VECINUL Pe umeri, va să zică.
CHREMES
Nimic nu crezi, mârşave!
VECINUL Nimica, va să zică.
CHREMES
Lovi-te-ar Zeus în creştet!
VECINUL Lovi-te-ar va să zică.
Nu cred să-şi dea avutul un om întreg la minte.
Nu intră-n obiceiul nostru.
Să primim, pe Zeus, aceasta-i tot ce trebuie să facem!
De altfel chiar şi zeii fac la fel.
Priveşte la mâinilor statuilor!
Când ne rugăm să ne împartă daruri, ele îşi întind de sus căuşul palmelor, dar nu cu gândul să dea, ci să primească.
CHREMES
Afurisitule, dă-mi pace să-mplinesc ceea ce sunt dator.
(unui sclav)
Hai, leagă bine totul!
Unde mi-e cureaua?
VECINUL
Vrei să le cari, într-adevăr?
CHREMES Le car, pe Zeus!
Să leg şi-aceste două scaune-mpreună.
VECINUL

Măi, ditamai prostia!
De ce nu stai să vezi ce face lumea şi numai atunci...
CHREMES
Atunci?
VECINUL
Să-ţi iei un scurt răgaz, ca să amai din nou.
CHREMES De ce?
VECINUL
Păi dacă se stârneşte cutremur de pământ, cum vin adesea, ori naprazna unui foc, sau de se iscă şi cumva le taie drumul o nevăstuică, gata cu predarea, bleg ce eşti!
Frumos ar fi nici să mai aflu loc în piaţă să le depun.
VECINUL
Şi nici de unde să le iei.
Stai molcom, poţi şi poimâine să le depui.
CHREMES
Cum?
VECINUL
(arătând către spectatori)
Îi cunosc pe ăştia, sunt grabnici să voteze dar după hotărâre tot se-mpotrivesc.
CHREMES
Averea şi-o vor da.
VECINUL
Şi dacă nu vor da-o, ai?
CHREMES Ba da, o vor preda.
VECINUL
Şi dacă-s împotrivă, ai?
CHREMES Ne vom lupta cu ei.
VECINUL
Şi dacă-s mai puternici, ai?
CHREMES Las totul şi gonesc.
VECINUL
Şi dacă-ţi vând avutul, ai?
O, fire-ai tu să crăpi!
VECINUL
Şi de-o să crăp, ce dacă, ai?
CHREMES Ce bine-ai face!

VECINUL
Ai tu inima să le depui?
CHREMES Eu, negreşit.
Priveşte-i şi pe vecinii mei, îşi cara bunurile.
VECINUL
(ironic)
Tot aşa s-ar cuveni să facă Antisthenes.
Lui i-ar tihni mai bine să stea pe oală cel puţin o luna-ntreaga.
CHREMES
Lovi-te-ar!
VECINUL
Oare va dona şi dascălul de coruri, Callimachos?
CHREMES
Mai mult decât Callias.
VECINUL
(cu nuanţă de uluire ironică)
Până şi asta se va dezbăra de bunuri.
CHREMES E prea de tot.
VECINUL
Cum prea de tot?
Parcă nu văd ca-n fiecare zi se născocesc decrete.
Ţi-l aminteşti pe cel asupra sării?
CHREMES
Da.
VECINUL
Pe cel de pomină cu banii de aramă ţi-l aminteşti?
CHREMES
Desigur.
Nu mi-a purtat noroc arama lor!
Vândusem struguri şi-am pornit spre casă, tiva, cu bănuţi de-arama-n plisc, pe urmă m-am întors în Agora să cumpăr faină, dar, când tocmai întinsesem sacul, pristavul a strigat: „Nu mai primeşte nimeni de-acuma bani de-arama, numai argintul umbla!”
VECINUL
Nu ne-am jurat cu toţii oare, de curând, ca statul va să stoarcă cinci sute de talanţi din patruzeci şi ăla cu care

ne-a-nzestrat Euripide?

Şi, pe dată, fiecare a zis: „Euripide-i un bărbat de aur!”

Dar când, scrutând mai bine, au înţeles că-i vorba de-acelaşi cântec vechi şi că măsura-i proastă, toţi au zvârlit cu smoală în Euripide.

CHREMES

Nu ne mai merge, scumpe, atunci stăm noi în sus, dar astăzi stau femeile.

VECINUL

Jur pe Poseidon mă voi feri, să nu se pise-n capul meu!

CHREMES

Ştiu eu ce tot îndrugi?

(unuia dintre sclavi)

Băiete, ada chinga!

(soseşte o femeie crainic)

FEMEIA CRAINIC

O, cetăţeni, purcedeţi, acum aşa e datul, porniţi în fuga mare, de-a dreptul la stratega, când se vor trage sorţii, norocul să va-ndrume pe fiecare-n parte, în ce loc veţi mânca.

V-aşteaptă mese-ntinse, aproape să se rupă de-atâtea bunătăţi şi toate-s pregătite; pe paturi aşternute zac blănuri şi covoare.

În vase vin şi apa gâlgâie, trec şiruri de sclave cu parfumuri, ard peştii pe jăratec şi iepurii-n frigare, placintele-n cuptor, se împletesc coroane, se coc zaharicale, codanele-n ceaune fierb mazăre bătută şi printer ele Smoios, în strai de cavaler, femeilor le linge din străchini pân-la fund.

În strai de albă lâna şi gingaşe sandale, râzând soseşte Geron în hohote c-un tânăr; el şi-a zvârlit sumanul şi ghetele de lemn la vechituri.

Vedeţi ce praznic vă aşteaptă!

Grăbiţi-vă!

Pitarul veghează-n locul său cu pâinile de grâu.

Deschideţi fălcile!

(iese)
VECINUL
Bun.
Ia să merg şi eu.
De ce-aş mai sta înfipt aici, dacă a hotărât aşa Cetatea?
CHREMES
Să mergi, în care loc?
N-ai vrut să-ţi dai averea!
VECINUL
La praznic.
CHREMES
N-aş prea crede, muierile nu-s toante.
Întâi să dai ceea ce datorezi.
VECINUL
Bun, am să dau.
CHREMES
Când?
VECINUL
Scumpul meu, nu eu mă voi împotrivi...
CHREMES Ce vrei să spui?
VECINUL
ca să depună alţii după mine.
Deci te vei duce totuşi, la ospăţ?
VECINUL Ce pot să fac?
Pe cât putem, se cade să sprijinim Cetatea, aceasta-i legea oamenilor de ispravă.
CHREMES
Şi dacă nu te lasa, ai?
VECINUL Pătrund ca un berbec.
CHREMES
Şi dacă dau cu biciul, ai?
VECINUL Le chem în judecată.
CHREMES
Şi dacă-ţi râd în faţă, ai
VECINUL
Voi sta la uşă şi...
CHREMES

Ce-ai să mai faci, ia spune-mi, ai?
VECINUL
voi smulge tăvile din mâna ospătarilor.
CHREMES
Plec, n-ai decât să vii.
(se adresează celor doi sclavi)
Voi, Parmenon şi Sicon, luaţi calabalâcul!
VECINUL
Stai, să-ţi ajut să cari!
(respingându-l)
Să nu le-atingi măcar.
Mi-e teamă ca-naintea strategei să nu pari c-ai fi chiar tu stăpânul bunurilor mele.
(pleacă împreună cu sclavii ducându-şi bunurile)
VECINUL
Dar trebuie să născocesc un pont, pe Zeus!
Cum să-mi păstrez avutul şi totuşi să-mi iau partea cu ceilalţi împreună din ciulamaua obştii?
Ah, iată ceva minunat!
Nu-mi mai rămâne decât să merg ne-ntarziat cu ei la prânz.
(iese pe urma celorlalţi, prin dreapta)
CORUL dansează
(tabloul poate fi schimbat, ca să înfăţişeze o piaţă din Atena, în care tot două case, despărţite de o străduţă, stau faţă în faţă. Într-o viziune scenografică mai descărcată se pot folosi părţi, lesne modificabile, ale aceluiaşi decor de la începutul piesei)
O BĂTRÂNĂ
(aplecându-se la fereastră uneia dintre case)
De ce n-or fi sosind bărbaţii?
Era timpul!
Aştept aici vopsită pe fata cu ceruza, în haina ca şofranul şi, catinel, îngân un cântec pentru mine şi fac la giumbuşlucuri să-i ispitesc pe trecători.
O, Muzelor, mişcaţi-mi buzele să zic un cântecel de of şi dor din Ionia.
O FATĂ

(aplecându-se la fereastră celeilalte case)

Te-ai şi grăbit să te apleci peste fereastră, hoit bătrân!

Tu speri, în lipsa mea, să poţi culege via, să prinzi în lat vreunul cu lălăială ta.

Dacă-i pe-aşa, ei bine, voi cânta şi eu.

Acestea toate-i plictisesc pe-ascultatori dar totuşi au, îmi pare, un ce plăcut şi comic.

BĂTRÂNA (cu un gest obscen)

Hai, mergi de pupă asta!

(apropiindu-se de un cântăreţ din flaut)

O, iubiţelul meu, ia-ţi flautul şi-nalta, flautistule, un cântec dulce pe potriva mea şi-a ta.

(cântă, acompaniata de flaut)

Vino, dragule, la mine, să te culci, să-ţi fie bine.

Fetele nu-s prea dedate, doar femeile-ntomnate.

Pe ibovnic nu-l stârneşte nimeni cu strânsori mai pline, ne-ntrecută sunt la pat.

Tinerele fug prosteşte din bărbat în alt bărbat.

FATA

(cântând la rândul său)

Le urăşti pe-ncepatoare, dar plăcerea da în floare lângă coapse unduite, între mere rumenite. Smulsă şi sulemenită, babo, Moartea te mărita.

BĂTRÂNA

(cântând)

Aoleo, plesni-ţi-ar... tocul.

Tocmai când te-ncinge focul, să-ţi alunece-asternutul, să-ntâlnesti un şarpe-n pat, cu strânsoarea şi sărutul să-l cuprinzi ca pe-un bărbat!

FATA

(cântând)

Vai şi of, ce să mă fac, prea departe-i dragul meu!

Singura pe pernă zac, mama-i dusă teleleu!

(vorbind)

Şi ce lelalte toate nu-s nici măcar de spus.

(îi cânta grotesc bătrânei)

Hai, te rog, hai, maică-mare cheamă-l pe Orthagoras,

să-ţi dea leac, la poftă, tare, rogu-te şi nu mă las!

A-nceput să te căznească mâncărimea ioniană, o, sărmana!

(vorbind)

Ai vrea să faci şi lambda, în felul de la Lesbos.

(cântând)

Babo, crezi că-mi spulberi oare dragostea cu zbenguieli?

Vârsta nurilor în floare nu mi-o smulgi tu, nici mi-o-nşeli.

BĂTRÂNA

Degeaba cânţi şi te iteşti ca nevăstuică.

Oricare-ar fi, la mine va trece mai întâi şi nu la tine.

FATA

Sigur, ca să-ţi ridice leşul.

Aceasta-i ceva nou, ruina mea!

BĂTRÂNA

Nu cred.

Nimic nu este nou pentru o femeie coaptă.

Nu bătrâneţea mea te va mâhni.

FATA

Dar ce, boiala mai degrabă şi sulimanul tău?

BĂTRÂNA

Mai tacă-ţi gura!

FATA

Spune-mi, de ce te-apleci spre poartă?

BĂTRÂNA

Eu?

Cânt în mine pentru Epigenes, dragul meu.

FATA

Deci încă un prieten; ştiam numai de Geres! BĂTRÂNA

Întocmai, şi-ţi va dovedi-o.

Va intra la mine în curând.

Priveşte-l, a sosit!

FATA

Dar nu de tine are nevoie, mortăciune!

BĂTRÂNA Ba da, pe Zeus.

FATA
Otrava, o să-ţi arate el îndată!
Să mă-ascund.
(se retrage în casă)
BĂTRÂNA
Să mă pitesc şi eu, ca să pricepi că sunt mai mândră decât tine.
UN TÂNĂR (soseşte cântând)
De-aş putea să-mi giugiulesc fata mea îmbujorata, fără să mă cheltuiesc la vreo baba borcănata. Omul nu-i făcut din fire pentru astfel de iubire.
BĂTRÂNA
(cântând)
Vino, vin să mă cutremuri, vrei – nu vrei, mă jur pe cer!
Astăzi nu e ca pe vremuri, dacă legile o cer şi dacă-i democraţie, o să faci să-mi placă mie! (vorbind)
Mă trag să stau la pândă; ce se va-ntâmpla?
(se retrage în casă)
TÂNĂRUL
O, zei, dac-ar fi singura frumoasa mea la care vin băut şi-nflacarat de jind!
FATA
(ivindu-se din nou la fereastră)
Am înşelat-o straşnic pe hoaşca blestemată!
Ea s-a pitit, crezând c-am să rămân în casă.
Dar tocmai vine omul de care pomeneam.
(cântând)
Haide odată, haide, dragostea mea, vino la mine!
Vin să-mi fii dulce iubit noaptea întreagă!
Mă arde năprasnic o poftă de pletele tale buclate.
Un dor nefiresc mă străbate şi parcă mă muşcă.
Îngăduie, rogu-te, Eros, fă-l să ajungă în aşternutul meu!
TÂNĂRUL
(cântând)
Haide, odată, haide, dragostea mea, vino, coboară, grabnic deschide-mi poarta.

Dacă nu, mă întind să zac pe pământ.

Ard să mă sprijin pe sânul tău, să mă lupt cu şalele tale.

O, Kypris, de ce mă scoţi pentru ea din minţi?

Îngăduie, rogu-te, Eros, fă-o s-ajungă în aşternutul meu.

(înfierbântat)

Prea moi sunt pentru chinul meu aceste dulci cuvinte.

Ascultă-mă, comoara mea, te rog, îţi cer din suflet, deschide şi strânge-ma-n braţe!

O, cum mă topesc pentru tine!

Tu giuvaier de aur scump, vlăstar al Afroditei, albina-a Muzei şi Charita, chip al Desfătării, deschide şi strânge-ma-n braţe!

O, cum mă topesc pentru tine!

(tânărul bate la poarta fetei şi e gata să intre)

BĂTRÂNA

(strecurându-se lângă el)

Hei, tu băteai!

Pe mine mă cauţi?

TÂNĂRUL

Nicidecum.

BĂTRÂNA

Deci tu izbeai în poartă.

TÂNĂRUL

Nu, n-am fost eu, nici mort!

BĂTRÂNA

Pe cine vii să-l cauţi aici cu torţă-n mâna?

TÂNĂRUL

Pe-un om, pe unul… Anaphlystios…

BĂTRÂNA Pe cine?

TÂNĂRUL

Nu cumva tu-l aştepţi în poartă pe Sebinos?

BĂTRÂNA (luându-l în braţe)

Întocmai, jur pe Afrodita, vrei – nu vrei!

TÂNĂRUL

(împotrivindu-se)

Azi nu mă sinchisesc de vechituri trecute de sasezeci de ani, le las pe mai târziu. Doar fetele sub douăzeci le voi da gata.

BĂTRÂNA

Aşa era-n regimul vechi, prieten dulce.

Acum avem întâietate, după lege.

TÂNĂRUL

Da, legea zarurilor, pentru cine-o vrea.

BĂTRÂNA

Dar când prânzeşti, urmezi tot legea unor zaruri.

TÂNĂRUL

Ce vrei să spui?

Sunt nevoit să bat aici.

(se apropie de poarta casei fetei)

BĂTRÂNA

(cuprinzându-l iarăşi)

Doar după ce vei bate întâi la uşa mea.

TÂNĂRUL

(împotrivindu-se)

Nu-mi trebuie o sită de moară, deocamdată.

BĂTRÂNA

(libidinoasa)

Ştiu bine că ţi-s dragă şi că te-am năucit primindu-te la poartă.

Dă-mi gura s-o sărut!

(retrăgându-se)

Mi-e frică de berbantul tău, preabuna mea!

BĂTRÂNA De cine?

TÂNĂRUL De zugravul destoinic.

BĂTRÂNA Nu-l cunosc.

TÂNĂRUL

De unul ce pictează urne pentru morţi.

Hai, du-te, nu cumva să te zăreasca-n poarta!

BĂTRÂNA

Ştiu, ştiu ce vrei.

TÂNĂRUL

Şi eu, pe Zeus, cam ştiu ce vrei.

BĂTRÂNA (agăţându-se de el)

Mă jur pe Afrodita, ocrotitoarea mea, că n-ai să-mi scapi din mâini!

TÂNĂRUL

(căutând să scape)

Baţi câmpii, mătuşica.

BĂTRÂNA

Poveşti!

Am să te trag în aşternutul meu.

TÂNĂRUL (către public)

De ce mai cumpărăm cârlige la găleţi?

Ar fi destul să slobozim o băbătie ca ea şi, gata, scoatem găleata din fântâna.

BĂTRÂNA

Nemernice, nu-ţi bate joc de mine, vino!

TÂNĂRUL

Nu-i chip să fiu silit, cel mult dac-ai plăti Cetăţii cinci la sută din averea mea.

BĂTRÂNA

Pe Afrodita, totuşi trebuie, căci mie îmi place să-nnoptez cu cei de seamă ta.

TÂNĂRUL

Iar mie-n schimb de cele vârstnice mi-e greaţă şi niciodată n-am să mă supun.

BĂTRÂNA

Pe Zeus, te va-mblanzi aceasta.

(desfăşoară un sul de papirus)

TÂNĂRUL

Dar ce mai e şi-aceasta?

BĂTRÂNA

E legea după care ţi-e dat să vii cu mine.

TÂNĂRUL

Citeşte-mi-o!

Cam ce-ar putea să fie?

BĂTRÂNA

Ţi-o citesc.

Femeile au hotărât: „Dacă pofteşte un tânăr pe o tânără, să n-o cuprindă, de nu va zăbovi întâi la o bătrână.

Iar dacă nicidecum nu vrea să zăbovească, poftind

numai la tânăra, le este-ngaduit bătrânelor pe tânăr cu ele să-l târască nepedepsite, apucându-l de... piron”.

TÂNĂRUL

Vai mie, azi voi fi Procrust – Zgâlţâitorul!

BĂTRÂNA

E datoria ta să asculţi de legea noastră!

TÂNĂRUL

Şi dacă cineva, prieten sau vecin, răsare să mă scape?

BĂTRÂNA

Azi nu mai sunt bogaţi, mai mult de-o banită nu are nimeni.

TÂNĂRUL

Poate să dobândesc iertare sub jurământ.

BĂTRÂNA Ei, aş!

Niciun tertip!

TÂNĂRUL

Dar dacă spun că-s negustor?

BĂTRÂNA Te vei căi.

TÂNĂRUL Ce-i de făcut?

BĂTRÂNA Să vii cu mine.

TÂNĂRUL

Îmi dai poruncă mie?

BĂTRÂNA

Ţi-o dau necruţătoare.

TÂNĂRUL

Deci mai întâi aşterne un strat de măghiran, sub tine-ntinde patru curmei tăiaţi de vită, încinge-te cu panglici, inalta-n preajma-ţi urne, şi-n poarta rânduieşte un vas cu apa sfântă.

BĂTRÂNA

Iar pe deasupra vezi să-mi cumperi şi-o cununa.

Pe Zeus, dar o cunună, bine-nţeles, de ceară.

Mă-aştept că înăuntru să te topeşti deodată.

(fata iese în grabă din casă)

FATA

(bătrânei)

Hei, unde-mpingi băiatul?

BĂTRÂNĂ La mine, este-al meu.
FATA
Se vede c-ai înnebunit!
El încă-i fraged, nu-i nicidecum la vârsta să-ţi facă ţie felul.
Tu poţi mai grabnic să-i fii mamă, nu muiere.
Iar dacă veţi statornici aceasta noimă, veţi răsădi întreg pământul cu Oedipi.
(vrea să-l ducă pe tânăr cu sine)
BĂTRÂNA
Otravo, numai gelozia te împunge să trăncăneşti.
Ei, lasa că vei ispăşi!
(pleacă)
TÂNĂRUL
Pe Zeus Mântuitorul, îţi sunt dator din suflet, dulceaţo; tu m-ai descotorosit de baba.
În noaptea asta-n schimbul atâtor binefaceri primi-vei darul meu de mulţumire, lung şi gros.
(îmbrăţişează fata şi este gata să intre cu ea în casă, când apare o femeie şi mai bătrână decât cea dintâi)
A DOUA BĂTRÂNĂ
Hei, unde-l duci pe asta, împotriva legii?
Stă scris şi încă limpede că e dator întâi cu mine să se culce.
TÂNĂRUL
Nenorocire mie!
De unde te-ai iscat, urgie blestemată?
Vai, paceaura asta-i mai rea ca aialaltă!
A DOUA BĂTRÂNĂ (apucându-l)
Hai, vino.
TÂNĂRUL
(fetei, în timp ce aceasta fuge îngrozita)
Vai, nu mă lasa răpit de ea, te rog fierbinte.
A DOUA BĂTRÂNĂ Nu eu, ci legea te răpeşte.
TÂNĂRUL
Ba nu, ci o Empusa acoperită cu băşici de sânge.
A DOUA BĂTRÂNĂ
Vino, mititelule, urmează-mă şi lasa flecăreala, iute!

TÂNĂRUL

Îngăduie-mi întâi să... şed puţin deoparte şi sufletul să mi-l adun, altminteri vei zări ca-ndata fac pe mine, chiar aici, de spaimă.

A DOUA BĂTRÂNĂ

Alină-te şi intră, ai timp să faci şi-n casă.

TÂNĂRUL

Mi-e teamă însă, nu cumva să-ntrec măsură...

Ascultă, vreau să rânduiesc şi doi chezaşi de-ncredere.

A DOUA BĂTRÂNĂ

(ţinându-l cu de-a silă)

Nu-mi trebuie.

(apare a treia bătrână, cea mai ruinată din toate)

A TREIA BĂTRÂNĂ (tânărului)

Măi, unde mergi cu asta?

(fără să o fi văzut)

Nu mă duc de bunăvoie, sunt târât.

Oricine eşti, fii binecuvântat de-a pururi că nu îngădui să mă piardă.

(o vede şi da înapoi îngrozit)

O, Heracle, o, Pan, o, Coribanţi, o, Dioscuri!

Dar asta-i o paceaură mult mai rea ca ălelalte.

Cam ce să fie oare, vă rog, făptura asta?

Poate-o maimuţă, toată mânjita cu ceruza, poate-o baborniţa sculată dintre morţi?

A TREIA BĂTRÂNĂ Nu-ţi bate joc, ci hai pe-aici.

A DOUA BĂTRÂNĂ Urmează-mă pe-aici.

A TREIA BĂTRÂNĂ

N-am să te las din mâini, nici gând!

A DOUA BĂTRÂNĂ Nici eu, tu eşti al meu!

TÂNĂRUL

Mă rupeţi în fărâme, ciume blestemate!

A DOUA BĂTRÂNĂ

Mă vei urma pe mine, cum hotărăşte legea.

A TREIA BĂTRÂNĂ

Nu, „dacă se iveşte o babă şi mai slută”.

TÂNĂRUL

Dar dacă mă ucideţi amarnic, la-nceput, eu cum să mai răzbat pân' la frumoasa mea?

A TREIA BĂTRÂNĂ

Descurcă-te.

Fă-ţi deocamdată datoria.

TÂNĂRUL

Mi-o fac, însă cu care din două mai întâi?

A TREIA BĂTRÂNĂ

Cum, nici nu ştii?

Cu mine.

TÂNĂRUL

Să mă slăbească asta!

A DOUA BĂTRÂNĂ

Cu mine, hai!

TÂNĂRUL

Să mă slăbească astălaltă!

A TREIA BĂTRÂNĂ Pe Zeus, nu vreau să te slăbesc.

A DOUA BĂTRÂNĂ Nici eu, deloc!

TÂNĂRUL

Să ştiţi, voi ca luntraşi aţi fi de toată spaima. A DOUA BĂTRÂNĂ De ce?

TÂNĂRUL

Pe călători i-aţi rupe cu hârjoana.

A TREIA BĂTRÂNĂ Mai taci şi hai cu mine.

A DOUA BĂTRÂNĂ Ba nu, pe Zeus, cu mine!

TÂNĂRUL

Deci să ascult porunca legii lui Cannonos.

Ca să le... strâng în braţe, mi-e dat să mă împart în doi, altminteri nu pot să le răsucesc, pe una şip e alta, doar cu două vâsle.

A TREIA BĂTRÂNĂ

(îl apucă să-l tragă în casă)

Uşor!

Mănâncă numai un ceaun de ceapă.

TÂNĂRUL

Sărman de mine, iată-mă în preajma porţii, adus cu sila.

A DOUA BĂTRÂNĂ (celei de a treia bătrâne)

Nu te vei alege cu nimic, voi năvăli în casa peste tine.
TÂNĂRUL
Nu, pe zei, mai bine-o singura năpasta decât două.
A TREIA BĂTRÂNĂ
Dar, pe Hecate, nu mă sinchisesc de voia ta.
TÂNĂRUL
(în stil declamator de tragedie)

O pacoste-ntreita, mi s-a hărăzit să-mbrăţişez o surpătura toată noaptea şi toată ziua, iar când voi scăpa de ea, s-o iau de la-nceput cu o anume Phryne, ce poartă pe obraji un vas cu suliman.

M-a părăsit norocul, mă bate soarta grea.

Pe Zeus Mântuitorul, sunt un oropsit, eu, cel ce voi pluti cu-asemenea dihănii!

(adresându-se publicului)

Dar dacă, după cum se-ntâmplă, mi se trage să pier din legănarea într-aceeaşi luntre cu-aceste două târfe, voi să mă-ngropati aici, lambucătura strâmtorii, iar pe aia

(arătând-o pe a treia bătrână)

s-o cocoţaţi în vârful monumentului, de vie, unsă toată cu smoală; ferecaţi-i cu plumb picioarelemprejur, până la glezne, şi ridicaţi-o-n aer, drept urna funerară!

(este dus cu forţa de a treia bătrână, în timp ce a doua se împotriveşte zadarnic)

CORUL dansează
(intră, ameţită, servitoarea Praxagorei)
SERVITOAREA

O, fericit popor şi norocoasă glie, o, doamna-a mea, de-asemeni atât de fericită, voi toate, ce v-aţi strâns în preajma porţii noastre, voi toţi vecinii noştri, voi cei din dema noastră, şi după toţi şi toate, eu însămi, servitoarea, cu capu-mbalsamat de gingaşe miresme, o, Zeus!

Dar şi mai scumpe ca orişice parfumuri sunt amforele mici cu tămâios de Thasos, căci stăruiendelung în cap mireasma lor, când celelalte toate se risipesc şi zboară.

O zei, acelea-s vase cu mult, cu mult mai scumpe.

Vin neamestecat: el ne va ţine veseli întreaga noapte.

Să-l alegeţi tămâios!

(corului)

Nu vreţi să-mi spuneţi unde poate fi stăpânul meu, bărbatul doamnei mele?

CORIFEUL

Rămâi numai pe loc, îmi pare că vei da chiar nas în nas cu el.

(vine Blepyros, greoi)

SERVITOAREA

Întocmai.

Iată-l că soseşte la ospăţ.

O, fericit stăpân, de trei ori norocos!

BLEPYROS

Eu?

SERVITOAREA

Chiar aşa, pe Zeus, cum nu e nimeni altul!

Cine-ar putea să fie mai norocos ca tine, tu singurul din peşte de trei ori zece mii de cetăţeni, care-ai lipsit să stai la cină?

CORIFEUL

Om doldora de baftă, ai nimerit-o bine.

SERVITOAREA Hei, unde, unde mergi?

BLEPYROS Mă duc să mă înfrupt.

SERVITOAREA

Chiar tu eşti ultimul din toţi, pe Afrodita.

Soţia ta mi-a poruncit să te găsesc şi să te-aduc, luând şi-aceste femeiuşte.

Mai este vin de Chios şi încă prisosesc destule bunătăţi.

(adresându-se corului)

Să nu întârziaţi!

Pe spectatorii-nsufleţiţi de gânduri bune, pe toţi judecătorii, ce n-au privit aiurea, îi îmbiem să vină. Masa-i aşternută.

BLEPYROS

De ce nu-i chemi pe toţi, cu inimă deschisă, fără să uiţi pe nimeni.

Să poftească slobozi, moşnegi, bărbaţi în floare şi ţânci, căci este gata ospăţul pentru cât de mulţi… dacă se

duc la ei acasă.
Dar să mă gândesc la cină.
Priviţi, duc torţă-n mâna, precum mă taie cheful.
SERVITOAREA
De ce mai tândăleşti, în loc să iei cu tine aceste dansatoare?
În drumul spre ospăţ eu am să-nalt un cântec de început de praznic.
CORIFEUL
(către spectatori)
Aş vrea să dau judecătorilor un scurt îndemn:
Să ne judece-nţelepţii după ce-am grăit cu miez, să ne judece ghiduşii după ce-am rostit cu haz.
Vă poftim pe toţi şi toate: cântăriţi-ne cinstit!
Nu ne căutaţi vreo vina pentru c-am ieşit la sorţi să jucăm noi cei dintâi.
Amintindu-vă de-acestea, ţineţi-vă jurământul şi fiţi drepţi în judecarea Corului.
Nu fiţi asemeni hetairelor stricate, ce-şi aduc aminte numai de iubiţii de pe urmă.
SERVITOAREA
(corului)
Ehehei, acum e ceasul, dragi femei, de vrem să facem treaba, zic, să ne grăbim la ospăţ în paşi de joc.
(îl stârneşte pe Blepyros)
Haide, sus ţurloaiele, după dansul de la Creta.
BLEPYROS Le ridic.
SERVITOAREA (arătând spre Corul Femeilor)
Iar pe aceste burţi flămânde tu le-ndeamna lin să bată din pulpite ritmul dansului, ca-ndata vă poftim să-nfulecaţi:
(rostind pe nerăsuflate, ca un singur cuvânt)
stridiimelcicalcaniguvide drobderamasitidecreier drescuuusturoisibranza sturzipicaticumieregrauri gugustiucigolumbiclaponi frigaruicedechefal codobaturiturturele crestedecocosiumplute iepuricoptiinvinşicrafle.
CORIFEUL

(adresându-se spectatorilor)

Iar voi, ce-aţi ascultat acestea toate, luaţi-vă strachina, iute, iute, şi daţi-i bătaie să apucaţi din fiertura, să ciuguliţi şi voi legume bătută… la cină.

BLEYROS

Se hăpăie gros undeva.

CORUL

(iese dansând, cu Blepyros în frunte)

Sus picioarele, sus, cuhoe, cuhoe!

Mergem la praznic, cuhoe, cuhoe, cuhoe, ca la izbândă, cuhoe, cuhoe, cuhoe, cuhoe!…